

اشهر

۱۹ حزيران ۱۳۳۰

اداره خانه

ايستانبول، جفال اوغلي، دائره اجتهاد

تهلهفون نومروسي : ۸۶۵

" Idjtihad " Constantinople

پشنجي سنه

علمي ، ادبي ، اجتماعي هفتهلق مجموعه

مدیر مرخص : الهامی صفا

آبونه

سنه لك آلق ایلق

تورکيا ایچین ؛ ۵ غروش ۳۰ غروش

ممالک اجنبیه ایچین ۱۰ فرانق ۸ فرانق

نفسه سی ۵۰ باره

شئون اجنبی

سوقاقلری ایگله تیور ؛ ژاندارمه لر (فرادییاوولو) اوپرا -
سندہ کی قاراینبہ جیلر کبی قاجیورلر ؛ فلورانسہ قارالقدہ
قالیور ، فابریانوودہ کوپرولر ، تلغراف خطلری ، دیمیر
یوللری تعطیل ایدیلیور ؛ چروبادہ کلیسالر ، دواثر بلدیه
طوتوشدوریلیر ؛ جرح ، قتل ، سرقت ، حریق ، هر
جنایت ایقاع اولونیور ... عظیم برشنورش ، مدھش بر
عصیان ، واسع مقیاسده بر آ نارشلی ، کونلرجه دوام ایتدیکی
حالدہ لسان بین الملل ایکیشر سطرلق تلغراف نثری ایله قناعت
ایتدی ؛ نه تفصیل ، نه تفسیر ، نه ایضاح ، نه استیضاح ، هیچ
بر نشانہ انتقاد یوق ! .. بالکز آغردن آغزه ، قولاقدن قولاغہ
(حوادثجیلر) ک نشر ایتدکلری روایات : ایشته بوقدر !

*
**

حوادثجیلر ، ایشته عجیب الاخلاق بر صنف آدملرکه
اوروپانک بیوک شهرلرنده دائما وقوعات مهمه ظهورینه
مترقبدرلر . حوادث آملق وحوادث ویرمک : آنحق بو
ایکی ایشدن ذوق آلیرلر . « طویدیکزمی ؟ » یاخود « خبرکز
وارمی ؟ » دیه باشلایه رق سزه بر حادثه دن بحث ایدہ بیلمک
ایچون ساعتلرجه یایا قالدیرملری اوزرنده کزیندکلری ،
یاغمور حتی قار آلتشه یلمک وقتلی اونوتدقلری ، قابوجیلرک
خدمتجیلرک ، آرابه جیلرک حیثیت شکن لا ابالیکلرینه
قاتلاندقلری اولور . علی الاکثر بونلری پولیس مظنه سوء
طاقندن صانیر وقابوجیلر ، خدمتجیلر ، آرابه جیلر پولیس
خفیه سی ظن ایدر ! فقط حوادثجیلر بویله تلقیاته اهمیت
ویرمزلر . اونلرک مهم عد ایتدکلری ایکی شی واردر :
حوادثلر و ... کندی نفسلری !

وسعت ذکا واحاطه عرفاتی هرکون برازدها امنیتله
تسلیم ایتدیکم بر ذات واردر : جلال نوری ... وجدان
بین الملل دیدکلری اعجوبه نك الاستیقیت اراداتی خاطرہ
کتیره جک حادثاتی ایشیتدکجه « کندی نقطه نظرمدن
حقوق دول » مؤلفی اوبشوش و فطین ، اوجوال ومنور
کوزلریله کوزمک اوکنه کلیر . حزیران افرنجینک ایکنجی
هفته سندہ آتقوناده باشلایه رق ایتالیانک بتون مجامع
عمله سنه سرایت ایدن وقایعک تعریفاتی اوقورکن ینه
جلال نوری بی دوشوندم .

آمان یاربی ، عینی حادثات فجیعہ بزم مملکتتمزده
جریان ایتسه دیدی نه خاطر شکن تقییحلر ، نه مشوم تقائلر ،
نه چیلدیر ته حق تعرضلر ، نه لر نه لر ایشتمزدک ! .. حال بوکه
مسأله سیجلیا آطه سیله آپه نین طاغلری جوارنده جریان
ایتدیکی ایچون لسان بین الملل آنحق سطحیجه حکایه
شئون ایله اکتفا ایتدی .

تصور ایدکدکجه ایتالیانک اک مهم شهرلرنده -
تورینوده ، میلانوده ، فلورانسده مغازه لر قاپانیور ،
تراموایلر ایشله میور ، سوقاقلر بوشالیور ؛ اهالی ایله اردو
چارپیشیور ، عسکر آتش ایدیور ، یوزلرجه کشتی یارالانیور ؛
صوکره هجوم ، یغما ، قتل باشلایور ؛ پنجره دن کفرلر ،
طاشر ، ره وولور قورشونلری یاغور ؛ دولتک رسمی
بایراغنی پارچه لایورلر ، باندیه رو روصا [۱] قانطوسی

دنجیلری نجه بیک کره دها زیاده شایان استماع در. چنده بونلردن یری خبر ویردی :

— (ژورژ دو هامل) ك «شاعر لر و شعر» عنوانی اثرینی او قودیکز می ؟ ... پک مفید ، توصیه ایدرم .

*
* *

فرانسه ده شعر آزالیور و ... شاعر چوغالیور !
ایشته دو هاملک اثرینی کوزدن کچیردکن صوکره انسان بوکا قرار ویرر . فی الحقیقه مؤلف بر قاچ آی ظرفنده ایکی یوز جلد - دقت بیورلسون ، ایکی یوز جلد ، - شعر نشر ایدلیکنی و بناء علیه فرانسه ده بو کون هیچ اولمازسه ایکی یوز شاعر بولمق لازم کلدیکنی خبر ویردکن صوکره ندرت شعر ایله کثرت شعرادن شکایت بهاشلا یور .

بو قالابالقدده هیچ بر شاعر داهی یوقی ؟ بلکه صاتیلمایان کتابلری صاتان حقیر کتانبجیلرک توزلو دولابلرنده ساعت معروفیتک حلولنه منتظر انافس منظومه واردر ! .. استقبالک صحیفه بدایغی یازده حق کنج لیاقت نرده ؟ دو هامل بونلری کوره میور .

همده لیاقت ودها ندر ؟ موسیو دو هامله کوره لیاقت تحری مجهول ودها ، کشف نا مکشوف در . شاعر اصلا تقلید ایتمه ملی ، ایجاد ، دائما ایجاد ایتمه ملی ، دیور . ره نارفته : ایشته دو هاملک اعتقادنجه کیدیله جک یول ..

فقط ماضی بی بالکلیه انکار ایتمک ممکنمی در ؟ انسانک انسان ایله طبیعتدن باشقه رهبری یوقکن صاپلامش ظن ایتدیکی یوللر عجبا براز تعمیر دیده اسکی سواقلر دکلیدر ؟ خلقت آدم نبری وزن و قافیه نك صا تاشمادیغی موضوع ، کیرمدیکی قیافت قالمشی درکه آرایه لم ؟ ... دو هامل بونلره قاریشمیور ؛ او یالکنز «بودلره» کی : قلب بشر تازه رعشه لر ایستیور ؛ قلبکیزی ، دماغکیزی ، فی ، فلسفه یی دیگله بیکنز ، حسیات طبیعی یی ، حسیات مرضیه یی ، تاریخ طبیعی یی ، تاریخ مدنی تی ، هر شیئی حفر و تشریح ایدکر ، یکی یی کشف و افاده ایدکر ، دیور .

صانیورم که دو هاملک کتانبنده هیمز و بانصوص

بر او بیقینلنجه ایچندن نصل کرتنکله لر ، اورومجکلر و سائر چرکین حیوانلر فی لارسه حو ادنجیلر ده مملکتلرینک باشنه بر فلاکت کئنجه اولرینک قاپولردن باشلرینی چیقاریرلر . وهیسی اولجه سوزلشمش ، قو ارلاشدرمش کبی صید حو ادنه اك مساعد یرلرده بولوشورلر . آره لرنده ، طبیعیدرکه ، غزته مخبهرلری ده واردر : فقط حو ادنجیلر آره سنده مخبهرلرک عددی یوزده بیکرمی نی تجاوز ایتمز .
حو ادنجیلر دائما ایشسز ، کوچسز ، بی هنر و در بدر حریفلر دکل در . ایچلرنده رتبه لی ، نشانلی ، کروفرلی آدملرده بولنور . موعد سلاقات اولمق اوزره بر معتاد دوائر رسمیه جوارنده کی قهوه خانه لری ترجیح ایدرلر : اورالرده ، قهوه ایله سیغاره آره سنده قابینه دن ، قوانیندن ، سفرادن ، سیاست خارجه و احوال داخلیه دن آتارلر طوتارلر ...

حو ادنجیلر ده بر غریب حالت روحیه کورورسکنز : سز صور دجه اونلر کتم ایدرلر ، سز نه قدر لاقید طاوور انیرسه کز اونلر اوانسبتده بوش بوغاز و ناقل حو ادت اولورلر . بر حو ادنجیدن بر شی خبر آلمق ایسته نجه :

— صیجاقلرده باصدیردی ؛ بر بیاض کتن قوستوم ایدنک ایستیورم . دیمه لی و بالعمکس حو ادندن اوصامش وایکرنمش ایسه کز :

-- سیاست داخلیه و خارجه ده نه وار ، نه یوق ؟
دیه صورمالیسکنز !

بالقان محاربه سندنبری بزم بک اوغلنده ده حو ادنجیلر توره دی ... ایام اخیرده کله الیه حرب برشکر پاره کبی آغیزلرنده شاپیردایوردی . بونلردن برینه چاتمقسزین تونلک باشندن کتانبجی وایسک دکانه قدر کیده بیلدک بک مشکل در . سز :

— بونثور ، نصلسکنز ؟

دیردیمز ، حو ادنجی قولکنزه کیریور ، و :

— شمدی فلان دولتک سفارتخانه سندن چیقدم ..
مقدمه سیله سویلیور ، سویلیور ، بی سروب اسرار سیاسیله ایله یورککیزی شیشیریور ! .. ادبیات حوا -

کنج شاعر لر من ایچون سمع اهمیتله تلقی اولزه جق
اخطارات و اشارات وار ...

جناب شهاب المیه

هامن . — شاعر نجیب جلال ساهره :

باشقه لرینک دوش مساعیسنده یاشادقلری ایچون
تنقیدلری بر معتاد حیوانات طفیلیه دن تاقی ایدرم وسوم .
بو جهته او طریق سقیم وعقیمه صاپانلار کرز کا ولیاقتدن
امین اولدیغ ذاتلردن ایسه پک آجیرم . سن پارلاق بر
استعداد ومتین بر اهلیت کوسترمش ، ادبیاتمیز هر
هر شعبه سنده شایان غبطه بر موقع قازانمش بر آدمسک ؛
هیچ بر طور اقدده فیلزله میه جک قورو میوه لردن
دکاسک ؛ قلمکی ایکنه کبی قوللانونب هفته دن هفته
اوته کیسک بر یکنک یازیسنه بانیر مقندن ده مارکی دوساد کبی
ذوق آلامازسک ، امینم . او حالده بوکار انتقادی نیچون
نفسک تکلیف ایتدک . بر دورلوا کلایه میورم .

هیچ اولمازسه بزه درس انتقاد ویرسه ک... اثرلر من
یالکنز دندان استحقار که ساقیز اولمقله قالماسه ...

بزده انتقاد شمیدی به قدر بر نوع استبداد ایدی ؛
هر منتقد مدهش بر صالیانغوز کبی ده لیک ده شیک ایده جک
یا پراق آرار و بزلره ممائل زوالی رنجبران قلمه : « بنم
ایستدیکم طرز زده و بنم ایستدیکم مقدارده یازده جقسک ؛
والا ... » دیر ، بتون صالیاسنی ، سومو کبی کوسترردی .
« سن بویله اولما ! » دیمکه حاجت یوق ؛ ایسته مش
اولسه کده اولامازسک ، تربیه ک مانع در . فقط مع الاسف
کور میورم که سن بیله حالا کله او یوننده سک . الفاظک
فوقنده افکار و حتی افکارک فوقنده صنعت اولدیغی هیمز
او کرندک اما هیچ بریمز هنوز جمله لک قابوغندن زیاده
ایچی ایله اشتغال ایده میورز . نظر انتقاد منر محفظه اوستده
ایلشوب قالیور ..

بن : « تاریخ ادبیاتمیز » دیورم ؛ سن : « ادبیات
تاریخیمیز » دیورسک . ایکسی آرهنده آنجق یاننده کی
آرقاداشک صاغ ویا صول قولنه کیرمک قدر بر فرق وار کن
بری نیچون خاشالانیور ، اوته کی نه دن آلقشالانیور ؟
بز هانکی پیغمبر لسانه امت اولاجیمزی آکلایه .

ماذک که ... سن دیورسک : « مضاف ، مضاف الیه ک اوست
طرفه کچمه جک بر . موصوف دائما صفتک آلت طرفده
اوطوره جق ایکی . ایشته بعدما تعقیب ایدیله جک قاعد
تشریفات ! » بوکا قارشلی اولیای لساندن ع . سیف الدین
بک دیور : « استانبول اهالیسی نصل قونوشیورسه اولیه
یازده جغز ! » حال بو که بنم بیلدیکمه کوره پایتخت سکنه سی :
« تاریخ ادبیاتمیز » دیر ، « ادبیات تاریخیمیز » دیمز . یوقسه
عجبا بن کنار محله لرده اوطوردیغ ایچون کبار صنفک
شیوه کفتارینه یابانجیمی قالدیم ؟

دیگر جهتن بالخاصه سلیمان نظیف ایله بن سوسلو
ترکیلره اهمیت ویردیکمیز ایچون آفوروز ایدیلوروز .
بوده حقسن بر معامله ؛ زیرا هر کس کندی بضاعه موهوبه
ومکسوبه سی نسبتده یازار . کاغد اوسته قویه جق پارلاق
فکری اولمالانلر دنیانک هر رنده پارلاق کله وجهه قویمقله
قناعت ایدرلر . جناب حقک مثلاً تورک لک اک بیوک
شاعری دیدیکمیز محمد امین بکه احسان بیوردیغی شععه
دماغیه دن بنده ، ولو برنسبت مینه ده اولسون ، حصه یاب
اولسه یدم البته الفاظک عنایت رنک و آهنگنه اتجا ایتدیم !
ایشته شاعر نجیم بوهفته لوقده بو قدر .

ج . س .

صحیفه تنقید

— بر سر انجام —

مناسبتیه یعقوب قدری بک

شرقک فسونکار و خولیاریز سماسی آلتنده ،
اوتده بریده تصادف ایدیلن معنیدار انقاضدن ، ماضیده
نسبه معمور و محتشم بر مدنیت یاشادیغی استدلال اولونان
بوشیمدیکی چورات مملکتیمزده ، بوعصرده ، ادبیاتده ،
بوتون قرابین فکریه کبی ، دیگر شعبات علم و فن کبی
یوقسول ، اونلر کبی بیکس وزوالی قالمشدر .
اولا ، ادبیات ، هرته قدر دیگر علم و معرفت